

The LeaderinMe™

hier gebeurt het

Hoe 7 gewoontes zorgen voor
(zelf)leiderschap bij kinderen

Voorwoord

Alle boeken van Stephen Covey heb ik door de jaren heen gelezen, en soms herlezen. Als mens, als consultant, als teamleider, als moeder en als directeur. Het nodigde mij steeds weer uit tot kritische zelfreflectie en het ontwikkelde mijn denken over samenleven, leiderschap, invloed, verantwoordelijkheid voor jezelf en anderen. Met recht behoort zijn boek '[The 7 Habits of Highly Effective People](#)' tot de meest bekroonde leiderschapsboeken aller tijden. De 7 gewoonten die Covey hierin beschrijft, zijn herkenbaar en geven gemeenschappelijke en compacte taal voor persoonlijke groei en teamontwikkeling.

En toen leerde ik - inmiddels directeur van CPS Onderwijsontwikkeling en advies - The Leader in Me kennen, een proces om dit persoonlijk leiderschap in het onderwijs toe te passen. We maakten kennis met de FranklinCovey organisatie die dit proces heeft geïntroduceerd, en met een aantal scholen die er mee werkten.

Deze The Leader in Me-scholen hebben een manier gevonden om leerlingen zelfvertrouwen, waarden en vaardigheden mee te geven die nodig zijn voor de samenleving van vandaag en morgen. De leerling staat centraal, iedereen in de school is betrokken en het doel: goed onderwijs voor de leerling van nu en de samenleving van morgen. Het is een manier van kijken, denken en doen die de dagelijkse praktijk op school kleurt en leerlingen helpt te ontdekken wie ze zijn en daar naar te handelen. Prachtig om te zien. Die manier van kijken, denken en doen helpt leerlingen gewoonten aan te leren waarmee ze richting kunnen geven aan hun leven.

The Leader in Me belooft nogal wat: leraren en leerlingen raken gemotiveerder, de leerresultaten verbeteren, de sfeer op school verbetert, pesten neemt af. Wat mag u het vertrouwen geven dat die resultaten, die groei en ontwikkeling haalbaar is? Laat ik een paar punten noemen waarop mijn vertrouwen is gebaseerd.

Allereerst is het uitgangspunt van The Leader in Me dat je de invloed op je leven en omgeving kunt vergroten door persoonlijk leiderschap. Let wel, dat is iets anders dan denken dat de wereld maakbaar is. Het gaat erom leerlingen gewoonten aan te leren die hen helpen zichzelf te ontwikkelen. Daarbij werkt The Leader in Me van binnen naar buiten: universele basisprincipes, waarden, uitgangspunten, denkwijzen. En het werkt vanuit het principe van gestage groei die bij jezelf begint én alle stakeholders in de organisatie betreft. Het geeft de schoolgemeenschap een gemeenschappelijke, compacte taal voor persoonlijke groei en teamontwikkeling. En tenslotte: de praktijk wereldwijd laat prachtige resultaten zien van deze universele manier van kijken, denken en doen.

In dit ebook maakt u kennis met The leader in Me. We zijn er bij CPS trots op dat wij dit wereldwijd succesvolle proces voor scholen in het basis- en voortgezet onderwijs in Nederland als partner van FranklinCovey exclusief mogen aanbieden aan de scholen. We hopen dat het u net zo inspireert als het ons doet, maar bovenal dat het u helpt de unieke toegevoegde waarde in ieder kind te zien en te helpen ontwikkelen.

Ik wens u veel leiderschap!

Suzan Koning

Algemeen directeur CPS

Inhoudsopgave

Voorwoord	Pagina 2
Inhoudsopgave	Pagina 3
Drie grote uitdagingen voor het onderwijs	Pagina 4
Een integrale aanpak	Pagina 5
De 7 gewoontes van effectief leiderschap	Pagina 6
Modelling	Pagina 9
Van leiderschap naar resultaten	Pagina 10
Een praktijkvoorbeeld	Pagina 11
Waarom herken je een The Leader in Me school?	Pagina 12
Hoe is The Leader in Me ontstaan?	Pagina 13
De 5 unieke kenmerken van The Leader in Me	Pagina 15
Hoe word ik een The Leader in Me school?	Pagina 16
Verder lezen	Pagina 18
60 Minuten-presentatie	Pagina 20

Drie grote uitdagingen voor het onderwijs

Natuurlijk moeten leerlingen kunnen lezen en rekenen om in de wereld van morgen mee te kunnen. Maar er is zoveel meer nodig. Vaardigheden zoals doorzettingsvermogen, samenwerken en creatief denken. 'levensvaardigheden' of '21^e eeuw vaardigheden' worden ze vaak genoemd. En naast die vaardigheden zouden we leerlingen graag ook nog *waarden* mee willen geven die we belangrijk vinden voor onze samenleving.

Je zou kunnen zeggen dat het onderwijs drie grote uitdagingen heeft:

- Kernvakken
- Levensvaardigheden
- Waardenoverdracht

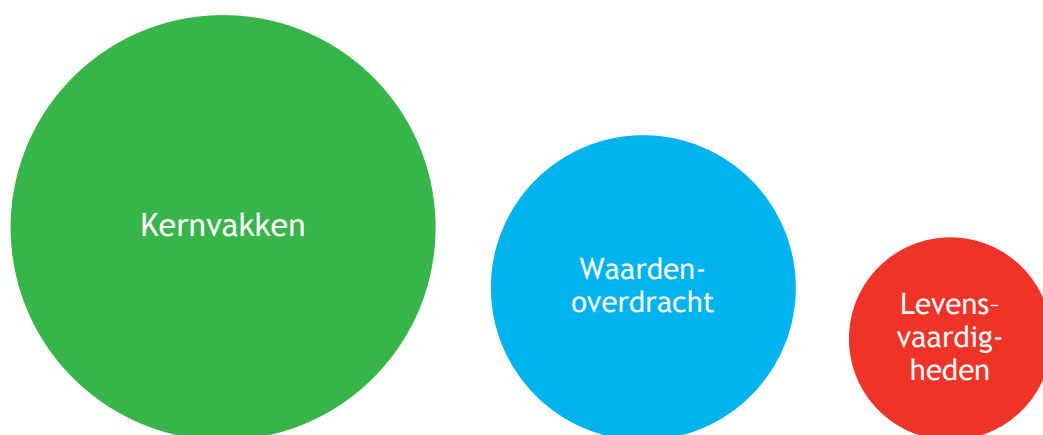

Als het ons primair onderwijs lukt om deze drie aandachtsgebieden in het curriculum te verwerken, geven we de kinderen een maximale kans om zichzelf te ontwikkelen.

De praktijk

In de praktijk gaat veel aandacht naar de kernvakken. Want daar worden scholen nog steeds het meest op aangesproken en afgerekend. Het zijn niet voor niets de *kernvakken*.

De focus op de kernvakken als doel zet de tijd om te kunnen werken aan 'levensvaardigheden' en 'waardenoverdracht' onder druk.

Soms wordt er tijdelijk een project of een programma op de school uitgevoerd, om de aandacht voor één van de uitdagingen te vergroten, maar scholen ervaren ook dat hier nadelen aan zitten:

- Het levert extra werkdruk op voor het team omdat het er vaak 'bij' komt.
- Als het project is afgelopen is het lastig om de aandacht voor het thema vast te houden.
- Een apart project mist vaak de kans dat de verschillende uitdagingen in het onderwijs ook onderlinge relaties hebben.

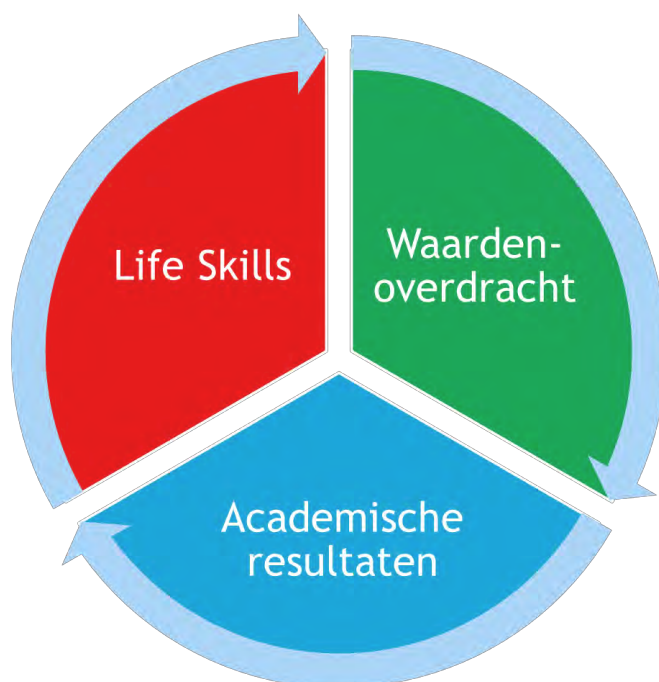
Een integrale aanpak

Om de drie grote uitdagingen van goed onderwijs beter in balans te brengen, is een integrale aanpak nodig. Een aanpak die werkt binnen de praktijk van alledag. Dat is precies het proces dat The Leader in Me introduceert. We noemen het niet voor niets een proces, en geen programma.

The Leader in Me is een proces waarbij iedere school op zijn eigen manier vormgeeft aan de drie grote uitdagingen van het onderwijs. Met als doel om op alle drie terreinen meetbare resultaten te halen.

Het is dus niet iets wat er als school bij komt. Het is anders kijken naar wat je nu al doet. Gebaseerd op principes van leiderschap en uitvoering.

The Leader in Me veronderstelt dat de drie uitdagingen voor het onderwijs invloed hebben op elkaar. Dat een goede cultuur op school waarin waarden worden overgedragen invloed heeft op de vaardigheden van de leerlingen en hun resultaten. En helemaal dat als kinderen gewoontes of vaardigheden ontwikkelen die hun karakter versterkt en samenwerking met anderen verbetert, ook de resultaten op de kernvakken zal beïnvloeden.

De leerling zelf wordt maximaal in staat gesteld te oefenen in persoonlijk leiderschap.

Daarom is bij The Leader in Me het leiderschap van de leerling het uitgangspunt. De leerling zelf wordt maximaal in staat gesteld te oefenen in persoonlijk leiderschap. Bij The Leader in Me wordt daarvoor het model van de 7 gewoontes van Stephen Covey gebruikt. Daarover straks meer.

Modelling staat daarbij centraal: de leerkracht doet voor. Want hoe leren kinderen effectieve gewoontes? Als ze worden voorgeleefd. En als leerkrachten samen hiermee aan de slag gaan, ontstaat er ook een gezamenlijke taal, en dus is het bouwen aan de schoolcultuur ook veel eenvoudiger.

De 7 gewoontes van effectief leiderschap

Het boek '[The 7 habits of highly effective people](#)' van Stephen R. Covey is het meest bekroonde leiderschapsboek aller tijden. Met dit boek heeft Covey strikt genomen niets nieuws geschreven - het is eerder een knappe compilatie en rake destillatie van inzichten na ruim 20 jaar studeren, lezen en in gesprek zijn over leiderschapsstijlen, -ideologieën en -theorieën.

De kern van het boek is dat zeer effectieve mensen een zevental gewoontes of routines hebben die de basis zijn voor hun succes en dat iedereen deze gewoontes bij zichzelf (verder) kan ontwikkelen. Dit gedachtengoed bleek zo universeel, dat het verder is uitgewerkt voor kinderen, tieners, gezinnen en een proces voor basisscholen waarin kinderen deze gewoontes op een speelse manier ontwikkelen. En omdat het gewoontes zijn, werkt het van binnen naar buiten.

Hoe werken de zeven gewoontes?

Je zou kunnen zeggen dat het uitgangspunt van de 7 gewoontes is: "Verbeter de wereld en begin vooral bij jezelf!" Een boom is daarvoor een sterk symbool en staat voor leven, groei, bloei en ontwikkeling. Stevig geworteld in de aarde, omhoog reikend naar de hemel. Schuil- en tevens speelplaats, om in te klimmen en je 'levensuitzicht' te vergroten.

The
LeaderinMe™
hier gebeurt het

De boom van de 7 gewoonten

ZORG GOED VOOR JEZELF

Gewoonte 7

HOUD DE ZAAG SCHERP
Evenwicht voelt het best

WERK DAARNA
GOED SAMEN

Gewoonte 6

CREEËR SYNERGIE
Samen is beter

Gewoonte 5

EERST BEGRIJPEN,
DAN BEGREPEN WORDEN
Luister voordat je praat

Gewoonte 4

DENK WIN-WIN
Zoek naar voordeel voor iedereen

BEGIN BIJ JEZELF

Gewoonte 3

BELANGRIJKE ZAKEN EERST
Eerst werken, dan spelen

Gewoonte 2

BEGIN MET HET
EINDDOEL VOOR OGEN
Maak een plan

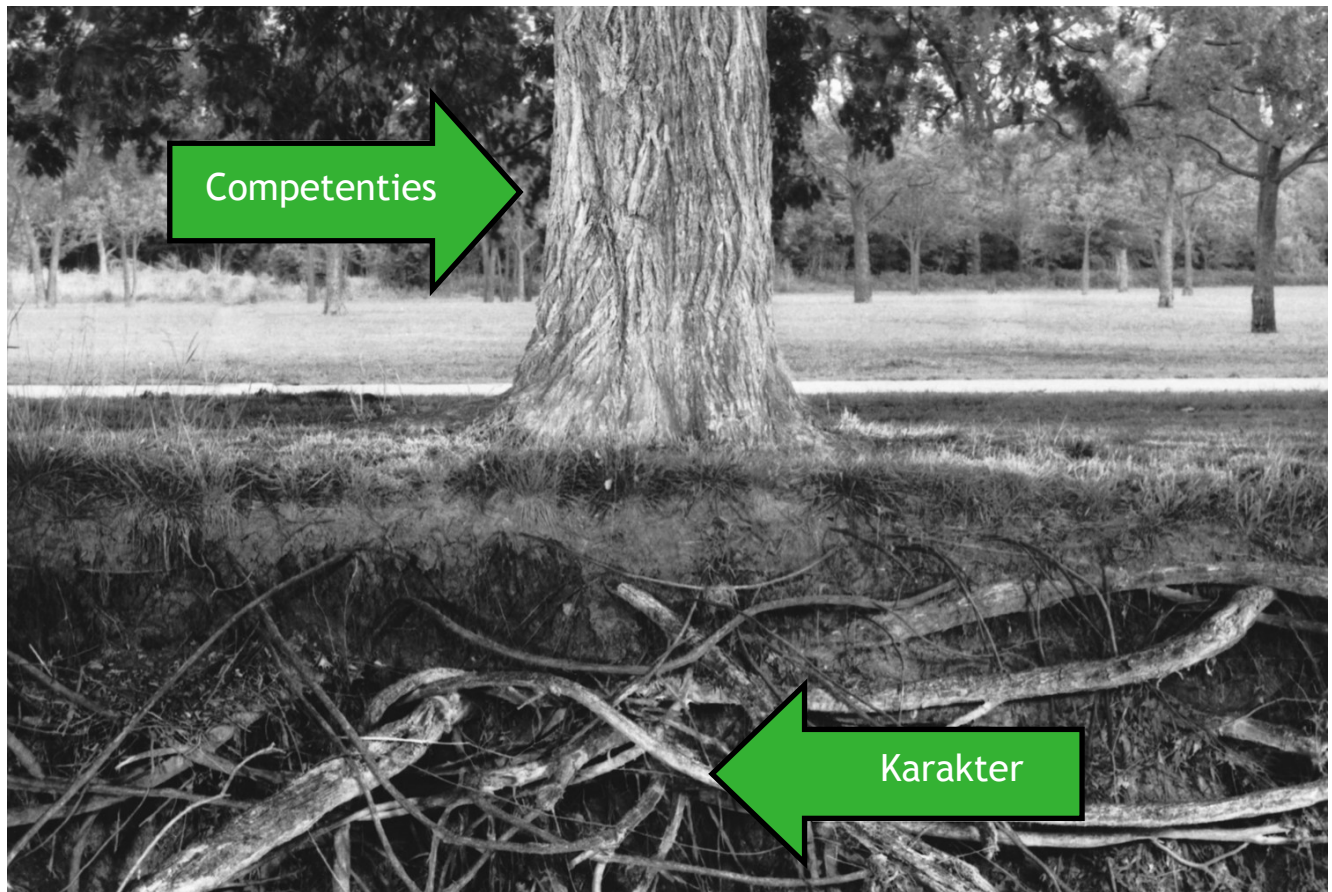
Gewoonte 1

WEES PROACTIEF
Je maakt je eigen keuzes

De wortels zijn goed zichtbaar op de afbeelding. Dat moet ook, want dat is waarmee de boom stevig staat en niet zomaar om kan vallen. Met de wortels begint dan ook het leertraject met de kinderen. De eerste 3 gewoonten gaan namelijk over jezelf. Ze betekenen: werken aan jezelf, overwinningen op jezelf. Met deze 3 gewoonten in je rugzak word je zelf initiatiefvol en stevig, zodat je niet 'zomaar omvalt', onzeker wordt, bang of klagerig bent, maar grip krijgt op sociale situaties en je eigen verantwoordelijkheid en aandeel ziet.

De stam staat symbool voor jou en je relaties met anderen. Vanuit jezelf (de wortels) bewandel je de weg naar de ander, naar 'samen' en samenwerking. De gewoonten 4, 5 en 6 gaan daarover. Kinderen leren win-win denken en anderen benaderen met een 'open mind', zodat iedereen er toe doet en ieders mening telt. Ze leren te luisteren met hun oren én hun hart (eerst begrijpen, dan begrepen worden), zoeken de samenwerking en leren talenten benutten, waarbij twee losse ideeën misschien wel tot een derde, nóg beter idee leiden (synergie).

De kruin: tenslotte komt de boom tot volle bloei en groei! En dat kan alleen als je 'de zaag scherp houdt'! Dat wil zeggen: als je goed voor jezelf zorgt en jezelf voedt, letterlijk en figuurlijk, op 4 terreinen. Mentaal (hoofd), door jezelf te voeden met bijvoorbeeld mooie boeken en muziek, sociaal-emotioneel (hart), door mensen op te zoeken die je lief zijn, of inspireren. Spiritueel (ziel), door bijvoorbeeld te mediteren, naar de kerk te gaan of rust te vinden in de natuur. En fysiek (lichaam) door regelmatig te bewegen, gezond te eten en op tijd naar bed te gaan. Gewoonte 7 gaat hierover.

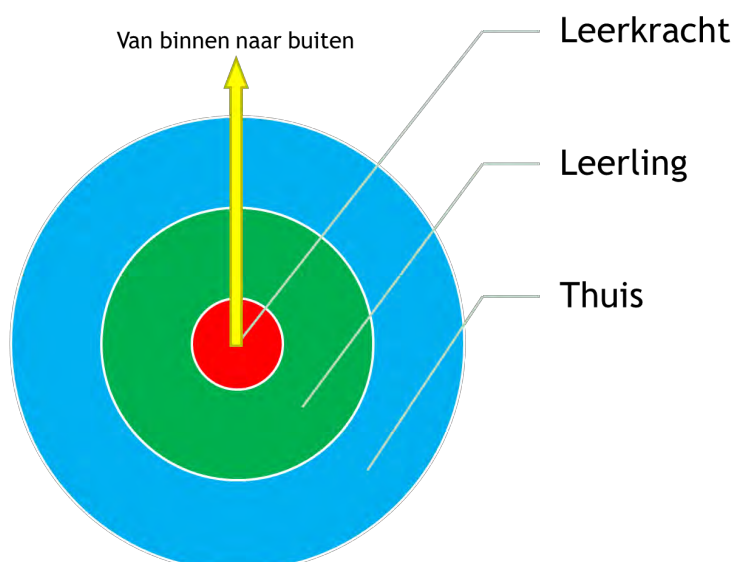

Modelling

Leerkrachten weten als geen ander dat ze een voorbeeldrol hebben. Dit is ook het uitgangspunt van The Leader in Me.

De leerkrachten zijn degenen die de 7 gewoontes tot leven brengen. En ze zijn overal en altijd toe te passen. Het (school)leven zelf maakt de lessen, daar is geen lesboek voor nodig. Aan leerkrachten de mooie en verantwoordelijke taak om de gewoontes door de dag heen te herkennen en tot leven te wekken: "Kijk, wat ik daar zie en hoor, is een mooi voorbeeld van gewoonte 5 'Eerst begrijpen, dan begrepen worden'. Jan, wil jij voor de klas eens komen vertellen hoe jullie zojuist je meningsverschil hebben uitgepraat?"

Leerkrachten hoeven er niet iets 'bij te doen'. Ze blijven doen wat zij deden maar geven er nieuwe woorden en inhoud aan. Zo wordt langzaam maar zeker de cultuur van de school beïnvloedt en gevormd, op een manier die past bij de visie van de school!

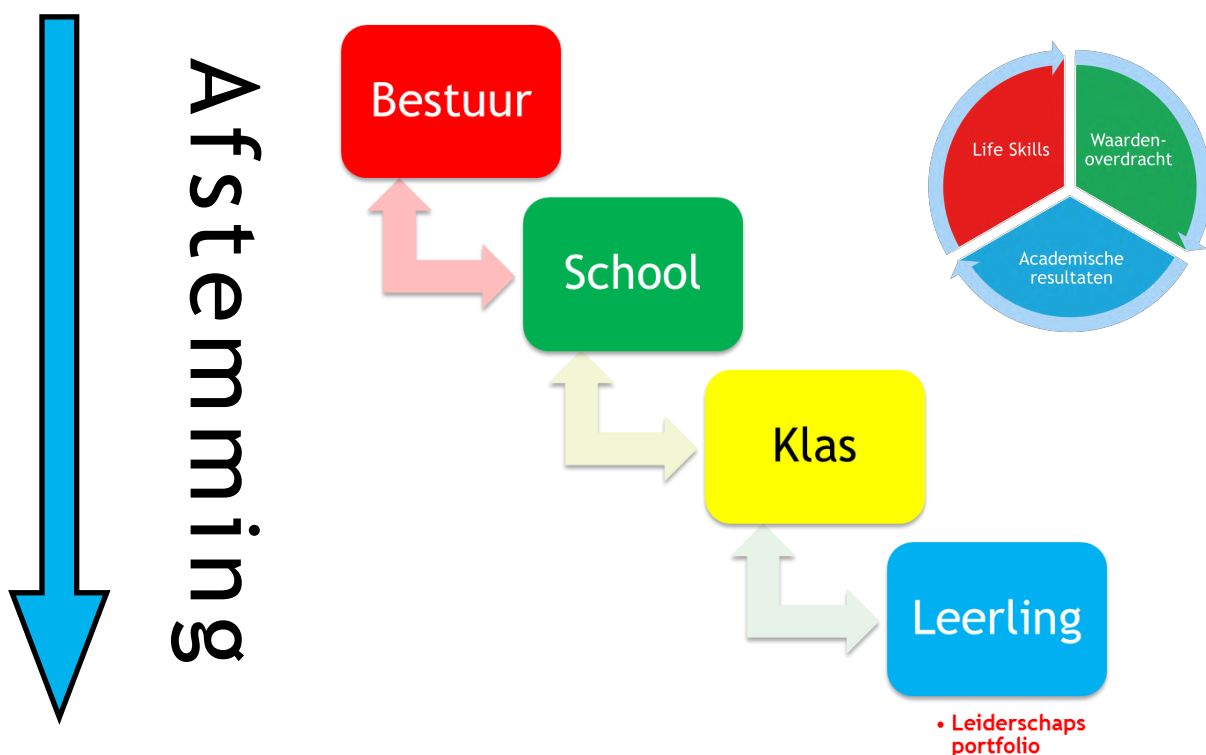
Van leiderschap naar resultaten

Een The Leader in Me school verbindt de aandacht voor de leiderschapsgewoontes van Covey aan het behalen van onderwijsresultaten, zoals het verbeteren van de resultaten bij de kernvakken.

Vanaf het tweede jaar in het The Leader in Me proces gaan scholen aan de slag om de leerlingresultaten (bij de kernvakken) te verbeteren met het The Leader in Me proces. The Leader in Me ondersteunt de visie en de methode van de school met een goede procesaanpak en een duidelijke focus op de consistente uitvoering daarvan.

- Met het team stellen we een beperkt aantal doelen om focus te houden (we noemen ze WIG's: Wildly Important Goals)
- We maken deze WIG's op het niveau van de school, de klas en de leerling. En voor alle WIG's maken we een scoreboard.
- Uiteindelijk zal iedere leerling de doelen vertalen naar zijn eigen doelen, en hier ook wekelijks in zijn *leiderschapsportfolio* verslag van doen.

Zo wordt consequent de focus gericht op wat werkelijk het verschil kan maken in het behalen van goede resultaten, en wordt de leerling eigenaar van zijn eigen leerdoelen en leerproces.

The Leader in Me integreert zo de principes van persoonlijk leiderschap met principes van effectiviteit in het alledaagse. Door dit gedrag te modelleren en door te kiezen voor gemeenschappelijk taalgebruik ontstaat een cultuur in de school, gebaseerd op tijdloze en universele principes.

Een praktijkvoorbeeld

In een groep 8 op een basisschool in Den Haag, is het in de laatste maand al 3 keer voorgekomen dat een leerling uit groep 8 met een kwaai kop de school uit is gelopen, naar huis. De leerling in kwestie (type: kort lontje) voelt zich onbegrepen, onrechtvaardig behandeld en besluit uit onmacht weg te lopen. Bekijk het allemaal maar! De directeur besluit dat het nu maar eens afgelopen moet zijn en spreekt de groep erover aan. Weglopen van school is sowieso onacceptabel, zo vertelt zij, wat er ook speelt. Maar, zo voegt ze toe, weglopen met een kwaai kop is ook een goed voorbeeld van een verlies-verlies-situatie (gewoonte 4 denk win-win, omgedraaid). Want jij, de wegloper, zit thuis met je kwaai hoofd en de drempel om weer terug naar school te keren wordt steeds hoger. Je gaat je alleen maar ellendiger voelen en het probleem wordt eerder groter dan kleiner. Wij, de achterblijvers, verliezen ook! Want we zijn bezorgd en ook boos dat je zomaar weg bent gegaan. Bovendien is er geen enkele mogelijkheid om de problemen uit te praten en op te lossen. Iedereen verliest.

Dus, wat wel? Hoe doen we het vanaf nu? Hoe kunnen we dit tot een win-win situatie maken?

Maak een plan (gewoonte 2): wat kun je doen als je voelt dat je heel boos gaat worden? Waar ga je heen, wat spreek je af, met jezelf en met de juf? Neem initiatief (gewoonte 1) en verzin bijvoorbeeld een plek voor jezelf, ergens in school, waar je heen kunt om af te koelen, even tot 10 te tellen en rustig te worden. Te bedenken wat je kunt doen, anders dan maar ondoordacht je eerste impuls te volgen en weg te lopen uit de situatie.

Daarna kun je in gesprek met de juf, of met je klasgenoten (gewoonte 5: eerst begrijpen dan begrepen worden) om te ontrafelen wat er voor zorgt dat jij zo boos wordt. En wat eraan gedaan kan worden door jouzelf (eigen initiatief gewoonte 1) en anderen (gewoonte 5 begrijpen en begrepen worden) om het een volgende keer te voorkomen (gewoonte 4 win-win).

Een herkenbare en vaker voorkomende situatie, benaderd via een nieuwe, gemeenschappelijke taal.

Waaraan herken je een Leader in Me school?

De leiderschapsdag

Een soort open dag waarin de leerlingen hun school en hun werk presenteren aan de bezoekers. Een uniek moment voor leerlingen om hun vaardigheden te oefenen.

Een leiderschapsportfolio

Het ultieme rapport, omdat het niet alleen meet wat de leerling gedaan heeft maar ook vastlegt wat zijn doelen en ambities zijn en wat er nodig is om die te bereiken. Ook worden niet-cijfermatige resultaten hierin vastgelegd, zoals bijvoorbeeld een leiderschapsrol die de leerling heeft vervuld.

Leiderschapsrollen

Iedereen in de school heeft een leiderschapsrol. Want volgens de berekening van Muriel Summers kan 68% van het werk van de leerkracht ook door de leerling zelf worden gedaan. Zo kan de leerling ook weer oefenen met verantwoordelijkheden.

Hoe is The Leader in Me ontstaan?

In 1998 werd Muriel Summers directeur van de A.B. Combs basisschool in Raleigh, een plaatje in North Carolina. A.B. Combs was een goede school, maar presteerde niet echt geweldig. Het was een 'magnet school', wat veronderstelt dat er iets bijzonders is aan de school dat leerlingen aantrekt (en ook mag toelaten) buiten het normale gebied van de school, zoals dat bij openbare scholen in de U.S.A. gebruikelijk is. Er zaten 350 kinderen op de school, te weinig voor het bestaansrecht van de school.

In 1999 bezocht Summers een workshop van Stephen R. Covey. Ze kende zijn werk van haar opleiding, en ze wilde hem graag een keer live horen spreken. Tijdens een pauze vroeg ze aan Covey: "Denkt u dat kinderen deze gewoontes ook kunnen leren?" Zijn antwoord was "Hoe jong?" waarop Muriel zei "Vijf jaar oud." "Ik zou niet weten waarom niet," reageerde Covey en hij voegde daaraan toe: "en laat het me weten als je het ooit gaat doen!".

Summers had niet kunnen vermoeden hoeveel impact dit korte gesprek zou hebben op haar leven en dat van de mensen en de kinderen om haar heen. Want de school had een plan nodig, anders zou het moeten worden gesloten. Muriel en haar mensen gingen aan het werk. Ze gingen praten met de ouders, de gemeente en het bedrijfsleven in de omgeving. Alle gesprekken kwamen op hetzelfde neer: de school zou zich moeten inzetten kinderen te helpen om verantwoordelijke, meelevende, zorgende mensen te worden. Mensen die zouden weten wat te doen in ingewikkelde omstandigheden.

De gesprekspartners veronderstelden dat het taal- en rekenonderwijs wel op orde zou zijn, maar dat karakterontwikkeling en levensvaardigheden meer aandacht nodig hadden. Muriel zag het verband tussen deze opmerkingen en de 7 eigenschappen van effectief leiderschap die ze van Covey had geleerd. Van het één kwam het ander, maar het thema 'leiderschap' moest de school gaan helpen weer een gezonde 'magnet school' te worden. Het mission statement van de school werd aangepast: 'Leiders opleiden, kind voor kind'. Leiderschap werd de paraplu-term voor de ontwikkeling van karaktereigenschappen en life skills waar iedereen klaarblijkelijk op zat te wachten.

Resultaten

Het nieuwe thema van A.B. Combs werd een katalysator voor veel positieve resultaten: Het zelfvertrouwen van leerlingen én hun resultaten bij de kernvakken ging omhoog. Het aantal disciplinaire maatregelen daalde, en het verloop onder leerkrachten ook. En in plaats van een tekort aan leerlingen kwam er een wachtlijst. De school heeft verscheidene prijzen gewonnen waaronder 2 maal die van ' #1 Magnet School ' van heel Amerika.

Een beweging

Naar aanleiding van Summers ervaring schreef Stephen Covey in 2008 het boek *The Leader in Me*. Summers benaderde het bedrijf van Covey (FranklinCovey) dat het de morele plicht had om de geleerde lessen verder over de wereld te verspreiden en dat de beste ervaringen moesten worden gedeeld en doorontwikkeld.

FranklinCovey - vooral bekend vanwege het werk voor de grotere bedrijven in de Verenigde Staten - richtte een onderwijsafdeling op. Langzamerhand ontstonden steeds meer *The Leader in Me* scholen. Over de hele wereld.

In Nederland besloot in 2010 Carla Luycx, toenmalig directeur van de nieuwe Amersfoortse school [Atlantis](#), haar school ook volgens de lijnen van [The Leader in Me](#) in te richten.

In 2013 werd CPS Onderwijsontwikkeling en advies de partner voor FranklinCovey om [The Leader in Me](#) als proces aan te passen aan de Nederlandse situatie en toe te passen in het onderwijs. Inmiddels zijn ruim 20 scholen bezig met het proces.

De 5 unieke kenmerken van The Leader in Me

Geen methode maar ‘van binnen naar buiten’

Het gaat over eerst werken aan jezelf, eerst kijken naar jezelf, naar je keuzes, je verantwoordelijkheden, je doelgerichtheid en je integriteit en dan pas naar de ander en naar jouw relaties met anderen.

Geen lesboek maar voorbeeldgedrag

*Er is in principe **geen lesboek, geen handleiding**. De leerkrachten worden intensief getraind en leven voor en brengen aan de hand van dagelijkse gebeurtenissen de 7 gewoonten tot leven, in gesprekken met de kinderen, klassikaal en individueel. Het leven en de mensen zelf zijn het lesmateriaal.*

Een proces binnen de praktijk van alledag

Een proces binnen de praktijk van alledag. Het is vooral anders kijken naar wat u nu al doet zodat leerlingen maximaal kunnen oefenen in persoonlijk leiderschap. De aandacht voor leiderschapsgewoonten wordt bovendien verbinden aan andere onderwijsdoelen binnen uw school.

Een gemeenschappelijke, compacte taal

Een taal die houvast biedt voor de hele pedagogische én didactische aanpak.

Het werkt!

Er ontstaat steeds meer ‘samen’ in een school, meer empathie en respect. Kinderen leren conflicten oplossen van binnenuit: niet omdat het zo moet, maar omdat het in hen is gezaaid en tot bloei gekomen. Docenten groeien, als mens en als professional. Ze komen tot rust in het houvast dat de 7 gewoonten bieden. Ouders krijgen een nieuwe boost voor hun opvoeding. Ook thuis zijn de 7 gewoonten namelijk heel goed toepasbaar.

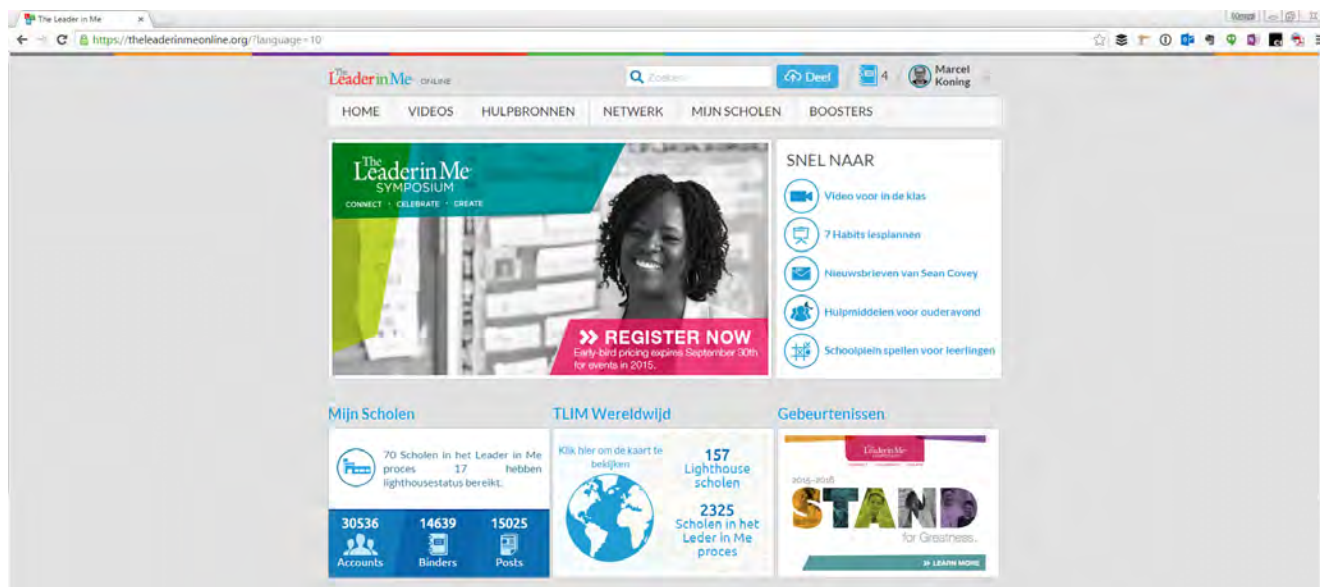
When educating the minds of our children, we must not forget to educate their hearts

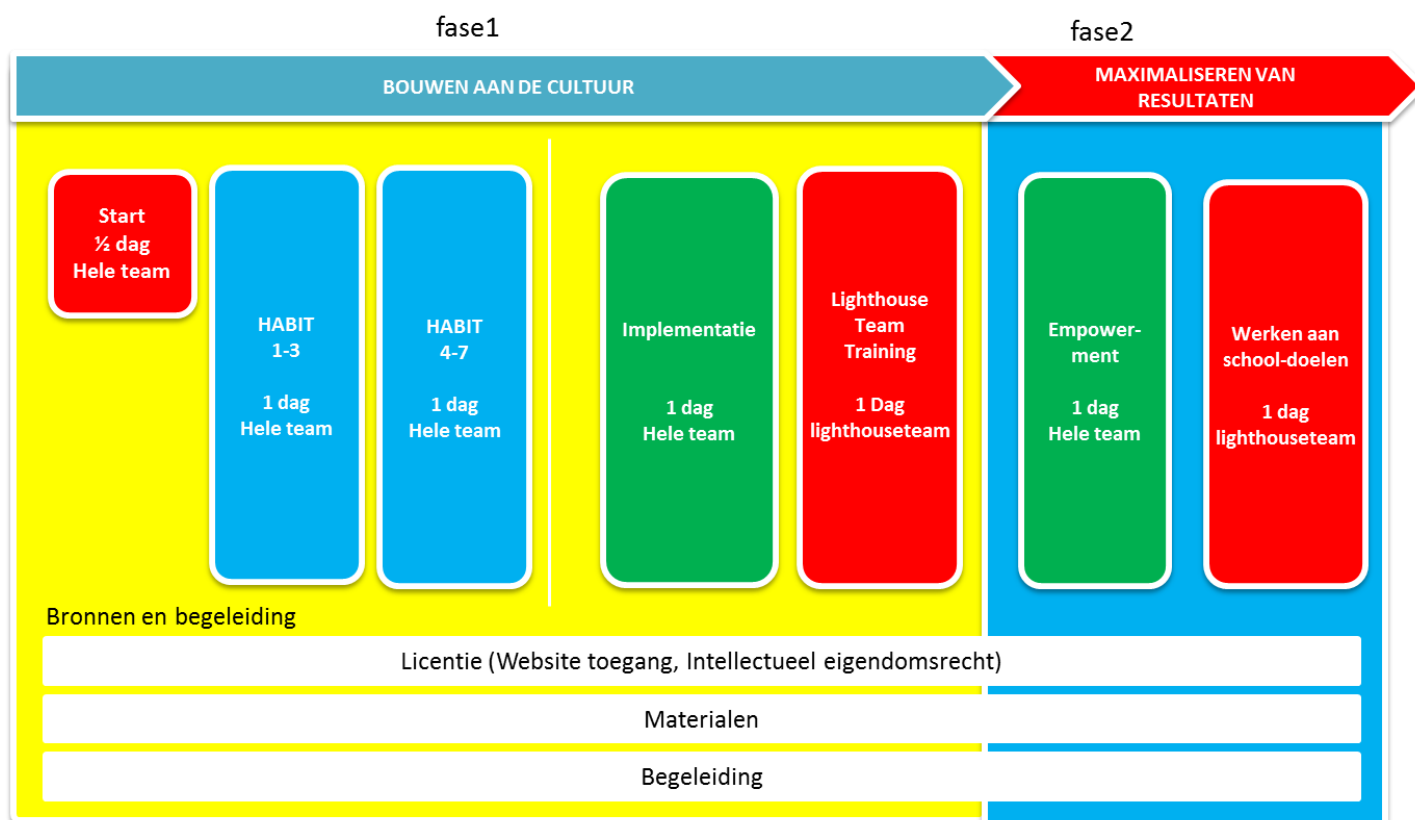
Dalai Lama

Hoe word ik een The Leader in Me school?

Deze schoolbrede aanpak voor basisschoolleerkrachten en leerlingen wordt geïmplementeerd doordat:

- We eerst de visie bepalen: wat staat uw school te doen?
- Leerkrachten en leidinggevenden de 7 gewoontes eerst zelf leren, zodat ze de gewoonten kunnen voordoen en tot leven kunnen brengen.
- De leerkrachten ook leren hoe ze de 7 gewoontes en andere leiderschapsmiddelen in de cultuur van de school en het curriculum kunnen inbouwen zodat leerlingen deze principes kunnen leren.
- Ondersteunend materiaal beschikbaar is via werkboeken en hulpmiddelen op de website theleaderinmeonline.org.

Ieder traject begint met een **visiebepaling**. Want iedere Leader in Me school implementeert het proces op haar eigen manier. En daarom is het van belang duidelijkheid te hebben over de visie van de school. Natuurlijk kent The Leader in Me vaste ontwikkelpunten - we hebben 9 criteria waar we zelf steeds naar kijken - maar de inkleuring ervan is altijd gebaseerd op de visie van de school.

Vervolgens volgen alle medewerkers van de school (inclusief conciërges, onderwijsassistenten en bijvoorbeeld tso-begeleiders) een tweedaagse training in 'De 7 Eigenschappen' van Covey. Kinderen leren straks immers vooral van het voorbeeldgedrag van leerkrachten die de gewoontes tot leven brengen.

Tijdens een studiedag maken we vervolgens een plan hoe we vanuit de visie een aantal bestaande processen op school anders aan kunnen pakken, gericht op het persoonlijk leiderschap van het kind.

Een kernteam binnen de school (we noemen dat het lighthouse team) bewaakt het proces en stuurt ontwikkelingen aan. Het team wordt daarbij gecoacht door een ervaren Leader in Me coach van CPS.

In het tweede jaar stellen we concrete doelen op de drie aandachtsgebieden: persoonlijk leiderschap, cultuur en kernvakken. Leerlingen worden zelf (mede) eigenaar van hun leerdoel.

In het derde jaar werken we de doelen verder uit. We nemen de drie grote uitdagingen nog verder onder de loep en kijken of alle aspecten van de school goed zijn afgestemd op de visie van de school en het The Leader in Me proces. Na 3 jaar kunnen scholen ook aanspraak maken op het keurmerk de 'Lighthouse Milestone'. Hiermee kunnen scholen die het proces consistent hebben uitgevoerd zich onderscheiden.

Scholen die The Leader in Me invoeren gebruiken vaak studiedagen en het budget hiervoor om dit proces te ondersteunen. Ook mogen scholen de auteursrechtelijk beschermde materialen en mer-

Verder lezen

Basisschool management

In november 2014 stond hier een uitgebreid interview in met Carla Luycx, schoolleider en oprichter van de 1^e The Leader in Me school in Nederland.

U kunt het artikel [hier downloaden](#)

Vanaf het begin werden kinderen en docenten aangemoedigd om hun krachten te herkennen en hun talenten te ontwikkelen - gewoon op bescheiden wijze tonen waar je trots op bent. De leraren zijn nu beter op de hoogte van elkaars mogelijkheden en die van hun leerlingen. De ouders zijn blij met de focus op positieve kenmerken. Het TLIM proces heeft veel bijgedragen aan bredere ontwikkeling van onze leerlingen, en van onze leraren.

Carla Luycx, Stichting Monton, voormalig directeur van OBS Atlantis, Amersfoort

De theorie raakte mij door aan de ene kant de eenvoud en aan de andere kant het feit dat het een compleet concept is om je leven een pro-actieve wending te geven.

Carla Luycx

Artikelen en blogs

Kijk ook eens op onze website voor [interessante blogs](#) (met het blogfilter links kunt u filteren op Covey) of [artikelen in vakbladen](#).

Gooi- en Eemlander

Op 26 maart besteedde de Gooi- en Eemlander aandacht aan de leiderschapsdag op Basisschool Het Noorderlicht. Een half jaar na de invoering is directeur Jaap ter Steege enorm enthousiast.

U kunt het artikel [hier downloaden](#)

Aan de structuur van 'The Leader in Me' heb je nu wat, in de pubertijd en als volwassene. Als je je dit goed eigen maakt en je kiest er ook echt voor dan heb je er je hele leven profijt van. En daar is een school voor.

*Jaap ter Steege,
directeur Het Noorderlicht*

CPS Academie

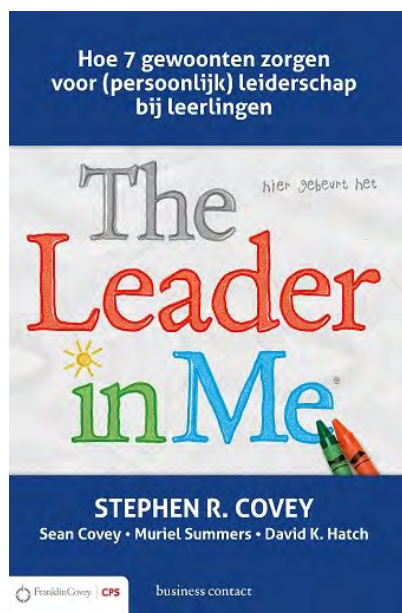
De CPS Academie biedt diverse trainingen om de 7 gewoontes op te frissen of verder in praktijk te brengen. Kijk voor een compleet overzicht [op onze website](#).

Het is ook heel belangrijk voor later. Je leert er goed door werken, je leert een beetje plannen, en als je ruzie hebt dan kun je het ook oplossen want je denkt; hé wacht even, begrijp ik jou wel goed? En dan is het vaak al opgelost.

Een leerling uit groep 6

Onder het leren helpt de juf ons aan de 7 gewoontes denken en hoe we daar het beste mee kunnen werken.

Een leerling uit groep 4

Het The Leader in Me boek

Meer te weten komen over de principes en de uitvoeringspraktijk van The Leader in Me kan ook door de Nederlandse vertaling van het boek te lezen.

In het boek wordt beschreven hoe The Leader in Me is ontstaan, wat het betekent voor de school en de leerlingen en hoe het wereldwijd zich heeft ontwikkeld.

Het boek is [hier](#) te bestellen.

Voordat ik met de zeven gewoonten begon, stelde ik veel uit. Deed ik alleen iets als ik t belangrijk vond, met als gevolg vaak en veel werken om werk in te halen dat was blijven liggen. Door het werken met de zeven gewoonten ben ik veel beter geworden in plannen. 'Belangrijke zaken eerst' pas ik ook in m'n persoonlijke leven toe. Gevolg: minder chaos, meer rust, minder stress, meer genieten en tijd voor leuke dingen.

Tobias de Groot

*What I am looking
for is not out there,
it is within me.*

— Helen Keller

60 Minuten-presentatie

Denkt u dat The leader in Me iets zou kunnen betekenen op uw school? Wij zijn er zo enthousiast over dat we er graag meer over komen vertellen of een inspirerende presentatie verzorgen voor uw team.

Via [deze webpagina](#) kunt u uw wensen aangeven.

Of ga eens kijken bij een The leader in Me school in Nederland. Zij organiseren regelmatig leiderschapsweken waar bezoekers van harte welkom zijn. Op de website van de school staat dit vaak aangegeven. Een overzicht van alle The Leader in Me scholen vindt u [hier](#).

U kunt ook contact opnemen met:

FranklinCovey | CPS
Simone Scholten
s.scholten@cps.nl
Tel | [033] 453 43 43

Volg The Leader in Me ook via de sociale media.

@TheLeaderInMe (internationaal)
@TheLeaderInMeNL (Nederland)

De internationale website is te vinden op www.theleaderinme.org